

Dansk Statistisk Forenings historie

Det første spadestik

Den 23. november 1922 samledes Det Statistiske Departements sekretærer og højeste embedsmænd til et møde i forligsinstitutionens lokaler i Kalvebod Brygge 2. Her blev det besluttet at oprette en forening af danske statistikere. Formålet med foreningen var at ”samle medlemmerne til drøftelser af fælles interesse for statistikere”. På mødet blev der holdt et oplæg af sekretær C V Bramsnæs med titlen ”betimeligheden ved at søge Det statistiske departement overført fra Finansministeriet til Indenrigsministeriet”.

Der var i alt 23 medlemmer til det stiftende møde. Blandt dem var departementschef Adolph Jensen, kontorchef Einar Cohn (som senere blev departementschef). Der var også et par fremtidige nationalbankdirektører, en handelsminister, en toldgeneraldirektør, samt kvindesagsforkæmperen Meta Hansen. Det var dengang en lidt elitær forening som man ikke sådan bare kunne blive medlem af. Det krævede at man blev indstillet af mindst et eksisterende medlem og, at der derefter på generalforsamlingen kunne være flertal for optagelsen. Kønsfordelingen var ret skæv, men der var dog fire kvinder inkl. Meta Hansen blandt deltagerne i det stiftende møde.

Parløb med Danmarks Statistik

I 1956 ændrede foreningen navn til Dansk Statistisk Forening formodentlig for at markere, at det ikke var en forening for statistikere, men for folk der arbejdede med statistik. Det Statistiske Departement ændrede sit navn til Danmarks Statistik i 1966 (i forbindelse med vedtagelsen af lov om Danmarks Statistik).

Foreningen udsprang således af Danmarks Statistik og har i alle 100 år haft sin base der. Man var i de tidlige år en smule skeptisk i forhold til at invitere statistikere uden for det Statistiske Departements trygge rammer til at blive medlem. Ganske vist blev der optaget 4 medlemmer fra Københavns Statistiske Kontor blot et år efter stiftelsen af foreningen, men så blev der også sat prop i indtil man i november 1930 optog 9 ”håndplukkede” personer, som det hed i referatet. De repræsenterede bl.a. Statsbanernes statistiske kontor, generaldirektoratet for postvæsenet og socialministeriet.

Foreningens aktiviteter

Statistisk Forenings kerneforretning – medlemsmøderne – har været skåret over nogenlunde samme læst de første 100 år af foreningens historie. Der har været både et fagligt og et socialt indhold. Der skulle være plads til at netværke, ville man nok sige i dag. Derfor har der til alle møder været et fagligt oplæg efterfulgt af fællesspisning. I de første mange år, frem til 1957, holdt man til i forligsinstitutionens lokaler med en enkelt afstikker eller to til Frederiksholms Kanal, hvor Det Statistiske Departement boede. Dernæst fulgte ”restaurationsperioden” som man i et senere

jubilæumsskrift kaldte det. Her gik man all-in og besøgte kendte københavnske spisesteder i forbindelse med medlemsmøderne.

I 1973 var den fest forbi. Man gik over til at benytte sig af ”Danmarks Statistiks nye kantine i Sejrøgade”. Den model har foreningen kørt siden da – det vil sige de sidste 50 år rundt regnet.

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde har været en stor del af Statistisk Forenings DNA i hvert fald i de tidligere år af foreningens historie. Hvert tredje år afholdes det Nordiske Statistikermøde på skift i Sverige, Finland, Island, Danmark og Norge.

Det første Nordiske Statistikermøde blev afholdt i Stockholm i 1927 på invitation af den svenske statistikerforening. I 1936 blev det så Danske Statistikeres Forening til at arrangere Nordisk Statistikermøde. Her deltog ca. 100 personer fra Danmark, Norge, Island, Finland og Sverige i et arrangement der varede to dage. En væsentlig del af mødet var det sociale program, hvor deltagerne bl.a. blev inviteret på Københavns Rådhus ”med ledsagende damer”, som det hed. Det lyder lidt oldnordisk i dag og lidt pudsigt fordi mindst 10 af deltagerne i det Nordiske Statistikermøde var kvinder.

Dansk Statistisk Forenings bestyrelse stod også for at arrangere de Nordiske Statistikermøde i Danmark i 1952, 1964 og 1979. Ved de senere års Nordiske Statistikermøder er det dog de nationale statistikinstitutioner, der har stået for arrangementet.

En elitær eller folkelig forening?

Set med nutidens øjne har Dansk Statistisk Forening i de tidlige år nok emmet lidt af herreklub. Kvinderne var underrepræsenteret på arbejdsmarkedet og også i foreningen. Det er værd at bemærke, at der har været markante kvindelige medlemmer af foreningen helt fra starten. I flere omgange blev der valgt en kvinde som formand bl.a. i begyndelsen af 40'erne og begyndelsen af 50'erne. Til trods for det, var det først i midten af 60'erne, at man ændrede ordlyden fra ”deltagere med ledsagende damer” til det mere neutrale ”deltagere med ledsagere”.

Dansk Statistisk Forening har nok båret rundt på et image af at være lidt eksklusiv og elitær. Indtil for få år siden var det f.eks. en udbredt opfattelse i Danmarks Statistik, at kun ACere var velkomne. Selvom det selvfølgelig ikke er rigtigt – foreningen er for alle statistikinteresserede – så er der dog en god grund til, at man kunne have den opfattelse.

Som nævnt var man i de tidlige år ikke meget for at udvide medlemskredsen til også at omfatte statistikere og statistikinteresserede, der ikke var ansat i Det Statistiske Departement. Det ændrede man på i 1930'erne. Til gengæld blev der nedsat et optagelsesudvalg i 1941, som skulle bedømme mulige nye medlemmer efter indstilling af eksisterende medlemmer af foreningen. Optagelsesudvalget blev nedlagt i 1956, men helt frem til generalforsamlingen i 2016 stod der i foreningens vedtægter, at hvis en person skulle optages var det normalt en forudsætning, at den pågældende havde en embedseksamen eller tilsvarende uddannelse. Der stod også at ”medlemmer optages efter forslag af et medlem eller ansøgning. Optagelse sker kun, såfremt mindst 4 af bestyrelsens medlemmer stemmer herfor”.

I praksis fungerede det selvfølgelig ikke sådan og havde ikke gjort det i mange år. Foreningen er åben for alle, der er interesserede og som har lyst til at deltage i det faglige fælleskab omkring statistik. Historisk set har en stor del af medlemmerne tilknytning til Danmarks Statistik, men der har også været mange medlemmer der repræsenterede et bredt udsnit af den private og offentlige sektor. Igennem de senere år i foreningens historie har vi haft et tæt samarbejde med Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Nationalbanken.